

NOTA LOKALE HEFFINGEN 2017-2020

Gemeente Noordoostpolder

27 september 2016

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Belastingen	5
	Lokale lasten	6
2.1	OZB	6
2.2	Rioolheffing	8
2.3	Afvalstoffenheffing	10
	Overige belastingen	12
2.4	Verblijfsbelasting	12
	2.4.1 Landtoeristenbelasting	12
	2.4.2 Watertoeristenbelasting	13
3	Retributies	14
3.1	Legesverordening	15
	Overige leges	17
3.2	Liggelden	17
3.3	Lijkbezorgingsrechten	18
3.4	Marktgeden	19
4	Lokale lastendruk	20
5	Kwijtscheldingsbeleid	22

1 Inleiding

Het opstellen van een Nota Lokale Heffingen is geen verplichting die volgt uit de Financiële beheersverordening. De nota is opgesteld omdat de gemeente zelf inzicht wil bieden in het hoe en waarom van lokale heffingen. Dit omdat duidelijkheid over lokale heffingen van belang wordt geacht. In het coalitieakkoord is ten aanzien van lokale heffingen en lasten afgesproken deze zoveel mogelijk op het niveau van 2014 te houden. Een verhoging op basis van inflatiecorrectie kan volgens het akkoord wel onderdeel van de begroting uitmaken.

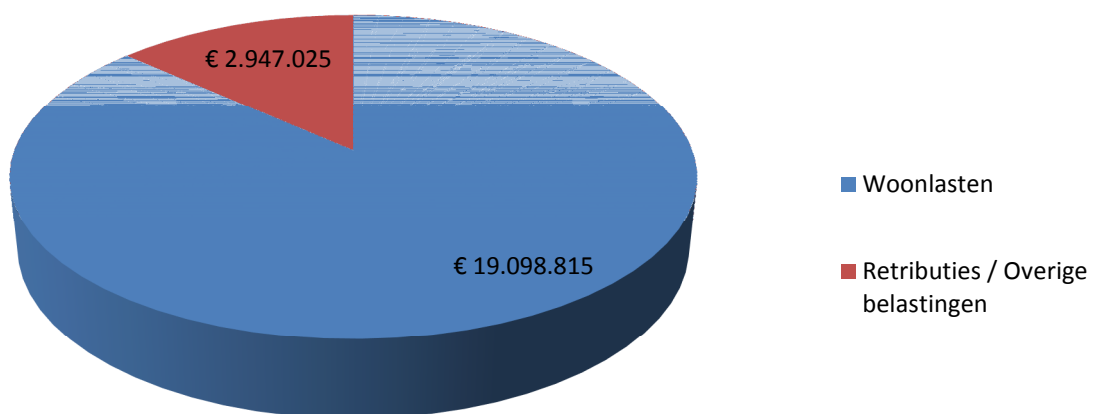
Met de nota wordt aan de gemeenteraad en aan inwoners duidelijk gemaakt wat de huidige wettelijke kaders, beleidskeuzes, ontwikkelingen en tarieven van de verschillende lokale heffingen zijn. Hierin zijn de raadsbesluiten van de afgelopen jaren die betrekking hebben op lokale heffingen en lasten verwerkt. De nota is ook in overeenstemming gebracht met de vernieuwde BBV-voorschriften die betrekking hebben op lokale heffingen. Deze voorschriften hebben met name effect op de inhoud van de paragraaf 'Lokale heffingen' van de begroting.

De nota geeft de huidige stand van zaken weer. De intentie is om deze nota elke vier jaar te actualiseren. Gezien de ontwikkelingen op het gebied van lokale belastingen is dit ook nodig en zal de nota mogelijk tussentijds worden herzien. Niet in de laatste plaats vanwege de discussie over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. De staatssecretaris van financiën komt nog voor het einde van 2016 met een voorontwerp van een wetsvoorstel waarin deze verruiming is verwerkt. Het kabinet is voornemens om per 2019 vier miljard euro van de inkomstenbelasting te verschuiven naar het lokale belastinggebied. Het Gemeentefonds wordt dan met een evenredig bedrag gekort met als doel de gehele verschuiving kostenneutraal te laten verlopen. Verder heeft Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten de precariobelasting voor nutsnetwerken af te schaffen. Gemeenten krijgen de tijd om deze vorm van precarioheffing te stoppen. Er is een overgangstermijn van tien jaar zodat de effecten van inkomstenderving door gemeenten kunnen worden opgevangen. Deze periode kan korter worden bij een grotere hervorming van het gemeentelijk belastinggebied. Ten slotte wordt rond de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2019 discussie gevoerd over een andere inrichting van de rioolheffing, namelijk in de vorm van een ingezetenenbelasting. Al met al genoeg redenen om de voorliggende nota tijdig te actualiseren.

Leeswijzer

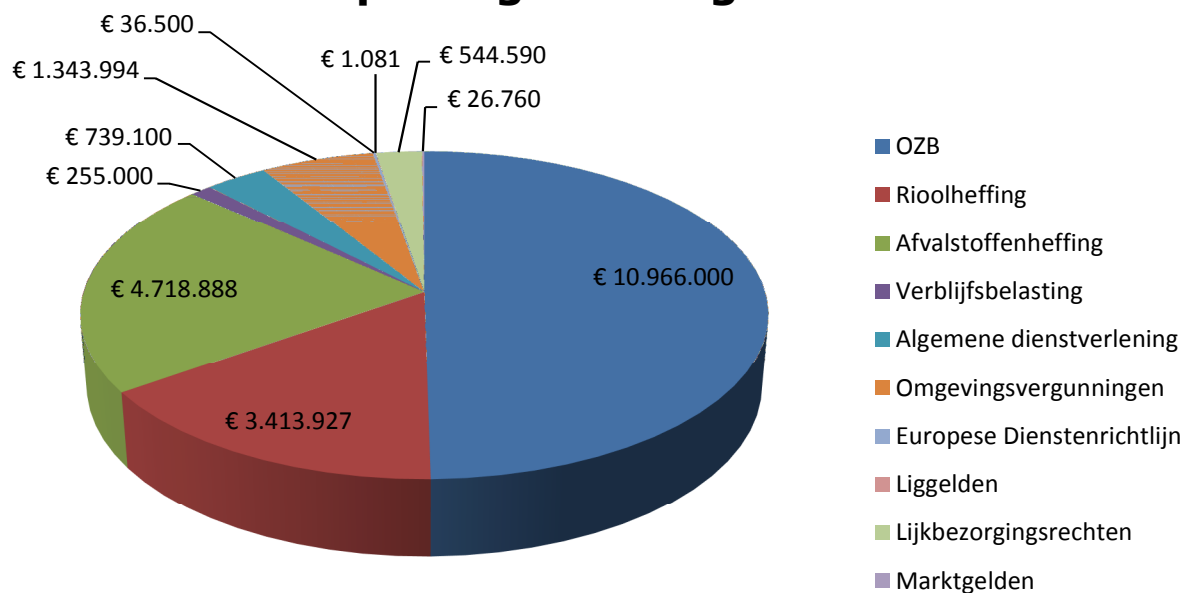
Het volgende hoofdstuk betreft een beschrijving van de belastingen die de gemeente Noordoostpolder heft. Daarbij wordt onderscheid gemaakt de belastingen die gezamenlijk de lokale woonlasten vormen (2.1-2.3) en de overige belastingen, zoals verblijfsbelasting (2.4). In hoofdstuk drie wordt inzicht gegeven in de retributies die in de gemeente geheven worden. Het betreft de retributies die zijn opgenomen in de legesverordening (3.1) en de overige leges, zoals liggelden (3.2), lijkbezorgingsrechten (3.3) en marktgelden (3.4). Hoofdstuk vier bevat een overzicht van de ontwikkeling van de lokale lasten in de periode 2015-2017. Ten slotte is in hoofdstuk vijf het kwijtscheldingsbeleid uiteengezet.

Opbrengstraming 2017

Totaal: € 22.045.840

Opbrengstraming 2017

Totaal: € 22.045.840

2 Belastingen

Belastingen zijn gedwongen bijdragen van inwoners aan de overheid. Tegenover deze bijdragen staan geen direct aanwijsbare individuele tegenprestaties van de overheid. De overheid kan de belastinginkomsten benutten om de uitgaven aan diverse beleidsmaatregelen, voorzieningen en projecten te bekostigen.

De gemeente heeft de mogelijkheid verschillende gemeentelijke belastingen te heffen. In de Gemeentewet is aangegeven welke belastingen dat zijn. In deze nota wordt een onderverdeling gemaakt tussen de belastingen die gezamenlijk de lokale lasten (woonlasten) vormen en de overige belastingen. In de gemeente Noordoostpolder worden de volgende belastingen geheven:

Lokale lasten

- Onroerendezaakbelasting (OZB)
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing

Overige belastingen

- Verblijfsbelasting:
 - Toeristenbelasting
 - Watertoeristenbelasting

Gemeentelijke belastingen zijn verder onder te verdelen in vrij besteedbare en niet vrij besteedbare belastingen. Inkomsten uit vrij besteedbare belastingen, zoals toeristenbelasting en onroerendezaakbelasting (OZB), mag de gemeente voor diverse taken en beleidsthema's benutten. Inkomsten uit niet vrij besteedbare belastingen zijn gekoppeld aan een bepaalde gemeentelijk taak. Bijvoorbeeld het innen van afvalstoffenheffing dient ter dekking van de kosten die de gemeente voor het ophalen en verwerken van afval maakt. Deze heffing mag niet worden benut voor andere taken.

Voordat een belasting kan worden geheven, moet de gemeenteraad een belastingverordening vast stellen. Een belastingverordening bevat alle gegevens die voor de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen van belang zijn. Aan de vrijheid tot het vaststellen van de belastingtarieven kunnen beperkingen worden gesteld vanuit de Gemeentewet en bijzondere wetten. Zo geldt voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing dat de tarieven op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. In de volgende paragrafen worden de belastingen die de gemeente heft nader toegelicht.

Lokale lasten

2.1 OZB

Omschrijving

De onroerendezaakbelasting (OZB) is een vrij besteedbare belasting. Dat wil zeggen dat de belastinginkomsten dienen als algemeen dekkingsmiddel voor de uitgaven van de gemeente. De OZB wordt geïnd bij eigenaren van woningen en niet-woningen (bedrijven). Bij niet-woningen wordt een nader onderscheid gemaakt tussen de eigenaren en de gebruikers van de onroerende zaak. Tot 1 januari 2006 gold ook voor de gebruikers van woningen een eigen OZB-tarief. Door een aanpassing van de Gemeentewet is dit tarief komen te vervallen.

Daarmee is op dit moment sprake van drie OZB-categorieën:

1. Woning - eigenarenbelasting
2. Niet-woning - eigenarenbelasting
3. Niet-woning - gebruikersbelasting

In Noordoostpolder heeft elke categorie een eigen tarief. De hoogte van de belasting die moet worden betaald is afhankelijk van dit tarief en de waarde van de onroerende zaak. Het tarief wordt namelijk vermenigvuldigd met de waarde die aan de onroerende zaak is toegekend. Des te hoger de waarde en het tarief, des te hoger de belasting die moet worden betaald.

De waarde van onroerende zaken wordt jaarlijks door de gemeente bepaald op basis van de Wet waardering onroerende zaken. Deze zogenaamde WOZ-waarde wordt per beschikking vastgesteld en staat open voor beroep en bezwaar. De WOZ-waarde dient ook als basis voor de belastingen die het Rijk en het Waterschap Zuiderzeeland in rekening brengen.

Wettelijke basis

In artikel 220 van de Gemeentewet is voor gemeenten de mogelijkheid vastgelegd om OZB te kunnen innen. Via het vaststellen van een Verordening onroerendezaakbelasting kan gemeenteraad besluiten deze belasting ook daadwerkelijk te innen. De raad stelt jaarlijks bij de vaststelling van de begroting een nieuwe verordening vast, waarin de OZB-tarieven (percentages) voor het volgende jaar zijn opgenomen.

Beleidslijn tarief

Gemeenten zijn in principe vrij in het bepalen van de OZB-tarieven. Ter voorkoming van te hoge tariefstijgingen hebben het Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een maximum gesteld. De jaarlijkse stijging van OZB in alle gemeenten gezamenlijk mag niet meer dan een bepaald percentage bedragen. Dit wordt de macronorm genoemd.

Voor 2017 is deze norm op 1,97% gesteld.

Bij de berekening van de tarieven wordt uitgegaan van de totale opbrengst aan OZB in het lopende belastingjaar inclusief een inflatiecorrectie. Het beleid is dat de inflatiecorrectie de macronorm niet mag overstijgen. Is hiervan sprake dan gaat de macronorm voor.

In Noordoostpolder is voor de berekening van de OZB-tarieven in 2017 de macronorm niet toegepast. Als gevolg van de begrotingsontwikkelingen is voor de berekening van de OZB-percentage voor 2017 de nullijn gehanteerd. De hoogte van de OZB-percentages zijn uitsluitend aangepast aan de uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering van woningen en niet-woningen.

De OZB-tarieven worden per categorie zodanig aangepast dat de totale opbrengst conform de correctie stijgt. Daarbij wordt rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de (niet-)woningen. Dalen de WOZ-waardes dan stijgen de OZB-tarieven en andersom. Door deze wijze van tariefberekening is de opbrengst aan OZB voor de gemeente stabiel en onafhankelijk van de waardeontwikkeling van onroerende zaken. Ook voor de betaler wordt op deze wijze onnodige jaarlijkse fluctuatie van te betalen OZB voorkomen. De totale OZB-opbrengst kan wel jaarlijks stijgen als gevolg van areaaluitbreiding.

Tarieven 2017

De tarieven voor 2017 zijn:

Woning – eigenarenbelasting:	0,1533%
Niet-woning – eigenarenbelasting:	0,1974%
Niet-woning – gebruikersbelasting:	0,1563%

Totale opbrengstraming 2017: € 10.966.000,-

Ontwikkelingen

Door de ontwikkeling van het windmolenpark genereert de gemeente extra opbrengsten aan OZB in de categorie niet-woningen. Deze meeropbrengst van circa € 1,5 miljoen wordt als incidentele begrotingspost geboekt. Net zoals bij de overige OZB-inkomsten geldt dat vanuit de algemene uitkering een korting op de opbrengst wordt toegepast van ongeveer 70%.

Vanaf 2018 dalen de WOZ-waardes van de windmolens. De oorzaak daarvan is de afschrijving op de windmolens. Met de huidige wijze van tariefberekening zou deze daling van WOZ-waardes leiden tot een forse stijging van de OZB-tarieven voor de niet-woningen. Tenminste als men de totale opbrengst aan OZB voor de gemeente op een gelijk niveau wilt houden. Om een forse tariefstijging voor alle bedrijven te voorkomen, wordt bij de berekening van de tarieven de opbrengst van het windmolenpark buiten beschouwing gelaten. Vanaf 2018 wordt de OZB-opbrengst van het windmolenpark jaarlijks naar beneden bijgesteld. De totale opbrengst aan OZB voor niet-woningen zal daardoor eveneens jaarlijks dalen.

Verder wil het kabinet voor het einde van 2016 een nieuw belastingplan presenteren. Een van de voorstellen betreft het verruimen van het gemeentelijk belastinggebied. Daarbij is ook de herinvoering van de OZB-gebruikersbelasting voor woningen als optie benoemd. Een mogelijke herinvoering van deze belasting voor woningen heeft gevolgen voor de OZB-heffing in Noordoostpolder. Mocht de wetgever hiertoe besluiten dan kan ook in deze gemeente de OZB-gebruikersbelasting voor woningen mogelijk weer worden ingevoerd.

2.2 Rioolheffing

Omschrijving

De gemeente heeft de zorgplicht voor een goed werkend rioleringsstelsel ten behoeve van de afvoer van zowel afvalwater als regenwater. Daarnaast heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid voor het beheer van het grondwaterpeil. De uitvoeringskosten die de gemeente voor al deze taken maakt, kunnen worden verhaald via een rioolheffing. De rioolheffing is dan ook gericht op het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Wettelijke basis

Gemeenten mogen rioolheffing heffen op basis van artikel 228a van de Gemeentewet. Net zoals bij de OZB kan de raad via het vaststellen van een verordening daadwerkelijk overgaan tot het innen ervan. De raad van Noordoostpolder stelt jaarlijks bij de vaststelling van de begroting een nieuwe Verordening rioolheffing vast. Hierin is het tarief voor het volgende jaar opgenomen.

Beleidslijn tarief

Het vaststellen van tarieven verloopt conform het door de raad vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Het plan bevat de investeringen die de komende jaren worden verwacht. Daarbij wordt uitgegaan van een technische levensduur van het rioolstelsel van 60 jaar. De vervangingsinvesteringen zijn vaak hoog en worden op basis van kostendekkendheid gedekt door de inkomsten uit rioolheffing. Om jaarlijkse schommelingen in het tarief te voorkomen, is een egaliseringsreserve riolering ingesteld.

Het percentage kostendekkendheid wordt jaarlijks berekend. Daarbij worden de inkomsten via de rioolheffing afgezet tegen de kosten die direct toe te rekenen zijn aan het in stand houden van het rioleringsstelsel. De tarieven zijn op dit moment volledig kostendekkend waardoor voor het jaar 2016 is afgezien van een tariefstijging. In afwachting van het nieuw vast te stellen vGRP is ook voor het jaar 2017 afgezien van een tariefstijging. Een kostendekkendheid van meer dan 100% op begrotingsbasis is wettelijk gezien ook niet toegestaan.

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel. Daarbij hanteert de gemeente voor woningen één tarief ongeacht het waterverbruik van de bewoners. De reden daarvoor is dat elke gebruiker voordeel heeft van het hebben van een riolaansluiting. De hoeveelheid afgevoerd water is niet of nauwelijks van invloed op slijtage van de riolering en het daarmee gepaard gaande onderhoud. Het grootste deel van de kosten die via de rioolheffing verhaald worden, zijn kapitaallasten en reguliere onderhouds- en inspectiewerkzaamheden. Voor de rioolheffing bij niet-woningen is wel gekozen voor een beperkte mate van tariefdifferentiatie. Zo loopt het tarief bij niet-woningen op naar mate het waterverbruik toeneemt. In tegenstelling tot woningen betreft het mogelijke waterverbruik bij bedrijven grote aantallen kubieke meters. De gemeente vindt het reëel om dit grotere verbruik te belasten met een hoger tarief.

Tarieven 2017

De tarieven voor 2017 zijn:

Woning: € 193,44

Niet-woning:

- 1 m³ tot en met 200 m³: € 193,44
- 201 m³ tot en met 500 m³: € 199,68
- 501 m³ tot en met 2.000 m³: € 396,48
- 2.001 m³ tot en met 3.500 m³: € 590,04
- 3.501 m³ tot en met 5.000 m³: € 789,84
- 5.001 m³ en meer: € 987,36

Totale opbrengstraming 2017: € 3.413.927,-

Ontwikkelingen

Het vGRP loopt in 2016 af en daarom is dit jaar gestart met een nieuw plan. In het nieuwe plan wordt aandacht besteed aan de schadebeelden in het rioolstelsel. Het doel is een reëler beeld te verkrijgen van de werkelijke levensduur van de riolering. Dat leidt mogelijk tot een veranderd inzicht in de onderhoudskosten met als gevolg een wijziging van de rioolheffing. Het doel is om het tarief de komende jaren zo stabiel mogelijk te laten zijn.

2.3 Afvalstoffenheffing

Omschrijving

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in de Wet milieubeheer. Om de kosten die gemeenten voor het verwijderen van afval maken, is het toegestaan een belasting te heffen. Dit is de afvalstoffenheffing.

Wettelijke basis

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is gelegen in Artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. Via het vaststellen van een Verordening afvalstoffenheffing kan de gemeenteraad besluiten om afvalstoffenheffing te innen. De gemeenteraad stelt jaarlijks bij de vaststelling van de begroting een nieuwe Verordening afvalstoffenheffing vast, waarin het tarief voor het volgende jaar is opgenomen.

Beleidslijn tarief

Bij het vaststellen van de tarieven wordt conform het door de gemeenteraad vastgestelde afvalbeleidsplan gestreefd naar een tarief dat gelijk is aan of lager is dan het tarief in 2011. In 2017 wordt aan dit uitgangspunt voldaan. Daarnaast wordt jaarlijks het percentage kostendekkendheid berekend. Daarbij worden de inkomsten via de afvalstoffenheffing afgezet tegen de kosten die direct toe te rekenen zijn aan het verwijderen van afval. Dit betreft kosten voor de inzameling en verwerking van afval, handhavingskosten, maar ook kosten voor het reinigen van wegen. Een kostendekkendheid van meer dan 100% op begrotingsbasis is wettelijk gezien niet toegestaan.

De gemeente hanteert verschillende tarieven voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. Deze tariefdifferentiatie betreft maximaal 15% ten gunste van een eenpersoonshuishouden. Dit verschil is op 15% gesteld vanwege het feit dat de kosten per huishouden met name vaste kosten betreffen die gerelateerd zijn aan het inzamelen in een groot gebied. De variabele kosten, zoals de hoeveelheid afval, bepalen slechts voor een beperkt deel de totale kosten per huishouden. Derhalve is een verdere tariefdifferentiatie op dit moment niet gewenst.

Verder is een egalisatiereserve ingesteld om te grote jaarlijkse schommelingen in het tarief te voorkomen. Deze reserve bedraagt maximaal 8% van de jaarlijkse begrotingspost Afvalverwerking. Het uitgangspunt is om de reserve nihil te laten zijn.

Tarieven 2017

De tarieven voor 2017 zijn:

Eenpersoonshuishouden:	€ 224,64
Meerpersoonshuishouden:	€ 264,24
Extra container 240 liter:	€ 166,80
Extra container 140 liter:	€ 97,44

Totale opbrengstraming 2017: € 4.718.888,-

Ontwikkelingen

Het beleid van de afvalstoffenheffing is gericht op het effectief ophalen, verwerken en afvoeren van huishoudelijk afval. Via gescheiden inzameling en gerichte voorlichting wordt geprobeerd de afvalstroom zoveel mogelijk te beperken. De inzameling is uitbesteed aan HVC-inzameling. Op dit moment wordt nieuw inzamelbeleid geïmplementeerd, waarbij extra inzet wordt gepleegd op gescheiden afvalinzameling. Het uitgangspunt is dat de nieuwe wijze van inzamelen budgettair neutraal verloopt.

Overige belastingen

2.4 Verblijfsbelasting

In Noordoostpolder wordt belasting geheven aan personen die niet in de gemeente woonachtig zijn, maar er wel verblijven. Deze belasting wordt ook wel verblijfs- of toeristenbelasting genoemd en is onder te verdelen in landtoeristenbelasting en watertoeristenbelasting.

2.4.1 Landtoeristenbelasting

Omschrijving

Landtoeristenbelasting is gericht op personen die in de gemeente Noordoostpolder overnachten, maar niet in de basisadministratie persoonsgegevens staan ingeschreven. Voorbeelden van belastingplichtige handelingen zijn overnachtingen in een tent of camper en het meerdaags verblijf in een stacaravan of chalet. Ook het verblijf door arbeidsmigranten valt onder de toeristenbelasting.

Wettelijke basis

In artikel 224 van de Gemeentewet is vastgelegd dat gemeenten toeristenbelasting kunnen heffen. De Wet biedt de mogelijkheid om direct belasting te innen bij ondernemingen zoals hotels en campings. Dergelijke ondernemingen faciliteren het verblijf van personen in Noordoostpolder. Zij kunnen de toeristenbelasting doorbelasten aan hun gasten.

Via het vaststellen van een Verordening toeristenbelasting besluit de gemeenteraad om toeristenbelasting te innen. Jaarlijks wordt deze verordening, inclusief het tarief voor het volgende jaar, vastgesteld.

Beleidslijn tarief

Voor verblijf op een vaste standplaats en tijdelijk verblijf gelden per 1 januari 2015 verschillende tarieven. De gemeenteraad heeft hiertoe in 2014 besloten. Het doel is het verblijf op een (mini)camping en tegelijkertijd het recreatieve ondernemen in Noordoostpolder aantrekkelijker te maken.

Tarieven 2017

Het tarief voor 2017 bedraagt per persoon per overnachting op/in:

- een (mini)camping: € 0,73
- overige verblijven: € 1,09

In afwijking van bovenstaande bedraagt het tarief ten aanzien van mobiele chalets, stacaravans en kampeeronderkomens op vaste standplaatsen:

- tot 3 maanden: € 62,-
- van 3 tot 6 maanden: € 122,-
- van 6 tot 9 maanden: € 169,-
- van 9 t/m 12 maanden: € 203,-

Totale opbrengstraming 2017: € 246.000

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen.

2.4.2 Watertoeristenbelasting

Omschrijving

Watertoeristenbelasting is van toepassing op personen die met een vaartuig aanwezig zijn in het watergebied van Noordoostpolder en geen inwoner zijn. Het tarief betreft een vast bedrag dat per etmaal dat sprake is van verblijf in wateren van de gemeente.

Wettelijke basis

De wettelijke basis is gelijk aan de landtoeristenbelasting. Jaarlijks wordt de hoogte van belasting vastgesteld via het aannemen van de Verordening watertoeristenbelasting.

Beleidslijn tarief

In het tarief wordt onderscheid gemaakt tussen vaartuigen met een vaste ligplaats en vaartuigen die tijdelijk in de gemeente verblijven.

Tarieven 2017

Het tarief voor 2017 bedraagt:

Per persoon per etmaal: € 1,09

Vaartuigen met een vaste ligplaats per jaar: € 52,-

Totale opbrengstraming 2017: € 9.000,-

Ontwikkelingen

Geen ontwikkelingen

3 Retributies

Retributies zijn vergoedingen (leges) die de gemeente in rekening brengt voor direct aanwijsbare en aan individuele burgers geleverde diensten of genot. Voorbeelden van deze diensten zijn het sluiten van een huwelijk, het verschaffen van een paspoort of identiteitsbewijs, maar ook de procedure van aanvraag tot afgifte van een omgevingsvergunning. Op het moment dat een inwoner geen gebruik maakt van een dergelijke dienst betaalt hij of zij dus ook geen retributie.

In tegenstelling tot belastingen zijn retributies gebonden inkomsten voor de gemeente. De inkomsten uit een specifieke retributie dienen ter dekking van de kosten die de gemeente maakt om een specifieke dienst te kunnen verlenen. In de berekening van de kosten van een dienst wordt rekening gehouden met direct en indirect aan de dienst toewijsbare kosten. Voorbeelden van directe kosten zijn materiaalkosten voor een paspoort en de loonkosten van de arbeid om de dienst te kunnen leveren. Deze kosten zijn namelijk direct toe te rekenen aan een individueel geleverde dienst. Bij indirecte kosten is dit minder het geval. Het betreft dan met name overheadkosten en huisvestingskosten. Kosten die voor het algemeen belang zijn gemaakt, zoals kosten voor het opstellen van beleid en kosten voor toezicht en handhaving, mogen niet aan een specifieke dienst worden toegerekend en kunnen niet worden doorberekend in het tarief.

De kostendekkendheid wordt berekend door de inkomsten vanuit een retributie te vergelijken met de kosten die voor het leveren van de bij betreffende retributie behorende dienst worden gemaakt. Bij de berekening van de tarieven voor een retributie is het uitgangspunt maximaal 100% kostendekkendheid op basis van de begroting. De opbrengsten mogen de kosten dus niet overtreffen. Dit uitgangspunt is ook vastgelegd in de Gemeentewet. Het is voor gemeenten niet toegestaan om winst te maken via het heffen van retributies. Op dienst- en productniveau mag de 100% kostendekkendheid worden overtroffen, mits de opbrengsten van de totale verordening de kosten niet overstijgen. Het is vanzelfsprekend ook toegestaan om als gemeente te accepteren dat sommige diensten meer kosten dan opbrengen. Dit is onderwerp van verdere politieke afwegingen. In Noordoostpolder worden de volgende retributies geheven:

Legesverordening

- Algemene dienstverlening
- Dienstverlening inzake omgevingsvergunningen
- Dienstverlening inzake Europese Dienstenrichtlijn

Overige leges

- Liggelden
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgelden

In de volgende paragrafen worden de retributies nader toegelicht.

3.1 Legesverordening

Omschrijving

Gemeenten leveren een breed dienstenpakket aan inwoners. Om (een deel van) de kosten van deze diensten te dekken is het voor gemeenten mogelijk om leges te heffen. In Noordoostpolder wordt daartoe jaarlijks via het vaststellen van de legesverordening de leges (tarieven) voor de verschillende diensten vastgesteld. In de verordening wordt onderscheid gemaakt tussen diensten die vallen onder drie titels:

1. Algemene dienstverlening
2. Dienstverlening inzake omgevingsvergunningen
3. Dienstverlening inzake Europese Dienstenrichtlijn

Onder Algemene dienstverlening vallen onder andere de leges met betrekking tot de burgerlijke stand, de APV, reisdocumenten en rijbewijzen. Ook leges die voortkomen uit de Winkeltijdenwet, de Leegstandswet en de Wet op kansspelen vallen onder Titel 1 van de Legesverordening.

Deze titel wordt vanzelfsprekend gevormd door leges voor omgevingsvergunningen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De gemeente beoordeelt bijvoorbeeld bouwaanvragen en voorstellen voor bestemmingsplanwijzigingen. Voor deze dienstverlening worden leges geheven.

De derde titel betreft de leges die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (EDR). Dit zijn diensten die specifiek gericht zijn op de aanvraag van vergunningen door dienstverleners, zoals horecabedrijven en organisaties die kinderopvang en evenementen organiseren.

Wettelijke basis

Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet is het voor gemeenten mogelijk om leges te heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Via het vaststellen van een Legesverordening besluit de gemeenteraad om ook daadwerkelijk leges te heffen en te innen. Betreffende verordening wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld, inclusief de hoogte van de leges voor het volgende jaar.

Beleidslijn tarief

Het uitgangspunt voor de tarieven zijn de begrote kosten voor de verschillende diensten. Als de kosten voor een dienst niet wezenlijk zijn veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar dan wordt het betreffende tarief enkel gecorrigeerd op basis van inflatie.

Conform de Gemeentewet geldt voor alle tarieven dat deze op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. De gemeente streeft ernaar om alle tarieven kostendekkend te laten zijn. Wanneer dit niet reëel is dan wordt dit een onderwerp van politieke afweging.

Voor een aantal tarieven, zoals voor aanvragen van paspoorten en rijbewijzen, heeft het Rijk een maximumtarief vastgesteld. In Noordoostpolder worden deze maximum tarieven gevolgd.

Tarieven 2017

Vanwege de leesbaarheid van de nota staan de tarieven van de Legesverordening niet allemaal weergegeven. Wel wordt inzicht gegeven in de totale opbrengstraming van de leges per titel van de Legesverordening.

- Algemene dienstverlening: € 739.100,-
- Dienstverlening omgevingsvergunningen: € 1.343.994,-
- Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijn: € 36.500,-

Totale opbrengstraming 2017: € 2.119.594,-

Ontwikkelingen

Zowel de Eerste als de Tweede Kamer hebben de Omgevingswet aangenomen. De komst van de Omgevingswet per 1 januari 2019 betekent dat veel verandert. De wet bundelt 26 bestaande wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Ook de Wabo wordt vervangen door de Omgevingswet.

Vanzelfsprekend heeft het vervangen van de Wabo effect op de diensten die de gemeente ten aanzien van omgevingsvergunningen levert, maar ook op de wijze waarop leges worden berekend. Zo is het mogelijk dat het Rijk ook bij leges voor omgevingsvergunningen maximumtarieven gaat vaststellen. Inmiddels is in Noordoostpolder een projectgroep Omgevingswet van start die de veranderingen voor de gemeente in kaart brengt.

Overige leges

Naast de leges voor diensten die zijn vastgelegd in de Legesverordening verleent de gemeente nog een aantal specifieke diensten waarvoor leges in rekening worden gebracht. Het betreft diensten met betrekking tot lijkbezorging, het bieden van een ligplaats voor boten en het faciliteren van een standplaats op de markt. In onderstaande drie paragrafen worden betreffende leges nader toegelicht

3.2 Liggelden

Omschrijving

De gemeente biedt ligplaatsen aan voor vaartuigen die zich in gemeentewater bevinden. Liggelden worden geheven van vaartuigen die gebruik maken van de ligplaatsen. Dit geldt zowel voor recreatie- en beroepsvaart als voor woonschepen.

Wettelijke basis

De wettelijke basis is gelijk aan de leges die geheven worden via het vaststellen van de Legesverordening. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet is het voor gemeenten mogelijk om leges te heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.

Beleidslijn tarief

De beleidslijn voor liggelden is gelijk aan de beleidslijn voor de tarieven in het kader van de Legesverordening.

Noordoostpolder hanteert verschillende tarieven voor vaste ligplaatsen zoals voor woonschepen en tijdelijke ligplaatsen zoals voor recreatie- en beroepsvaartuigen. Voor tijdelijke ligplaatsen gelden seizoensgebonden tarieven.

Tarieven 2017

Het tarief voor 2017 bedraagt:

Woonschip met een vaste ligplaats per jaar:	€ 218,88
Vaartuigen met een tijdelijke ligplaats per meter per dag in zomer:	€ 1,10
Vaartuigen met een tijdelijke ligplaats per meter per dag in winter:	€ 24,80

Totale opbrengstraming 2017: € 1.081,-

3.3 Lijkbezorgingsrechten

Omschrijving

Voor de diensten die de gemeente aanbiedt in het kader van lijkbezorging en het gebruik maken van de begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten in rekening gebracht.

Wettelijke basis

Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet is het voor gemeenten mogelijk om leges te heffen voor lijkbezorging. Jaarlijks wordt hoogte van de lijkbezorgingsrechten vastgesteld via het aannemen van de Verordening lijkbezorgingsrechten.

Beleidslijn tarief

Bij het vaststellen van de tarieven wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van 95%. Dit is vastgesteld in het door de gemeenteraad vastgestelde Beleidsplan Begraafplaatsen 2012-2022. Het uitgangspunt is niet 100% kostendekkendheid, omdat de begraafplaats voor een deel wordt gezien als een collectieve voorziening. De afgelopen jaren heeft het beleid slechts geleid tot een indexatie van het tarief. Extra jaarlijkse verhogingen van de tarieven zijn uitgebleven. De ontwikkeling van het tarief is daarmee conform het beleidsplan verlopen. Door dalende uitgaven en een andere wijze van kostentoe rekening zijn de tarieven voor de lijkbezorgingsrechten voor aankomend jaar verlaagd.

Het beleidsplan bevat onder andere de investeringen die de komende jaren worden verwacht. Deze investeringen worden op basis van kostendekkendheid gedekt door de inkomsten uit lijkbezorgingsrechten. Om positieve jaarrekeningresultaten van het product begraafplaatsen niet terecht te laten komen in de algemene middelen is in 2011 een egaliseringsreserve ingesteld. Het doel van de egaliseringsreserve is budgetneutraliteit en het voorkomen van schommelingen in het tarief. Afwijkende inkomsten vanwege een afwijkend aantal overleden personen of afwijkende uitgaven door veranderingen in de aanbesteding leiden anders tot tariefswijzigingen. De maximale hoogte van de reserve is ingesteld op 28% van de jaaromzet op het product Begraven.

Tarieven 2017

Vanwege de leesbaarheid van de nota staan de tarieven ten aanzien van lijkbezorging niet allemaal weergegeven. Wel wordt inzicht gegeven in de totale opbrengstraming van de lijkbezorgingsrechten.

Totale opbrengstraming 2017: € 544.590,-

3.4 Marktgeden

Omschrijving

In Noordoostpolder worden op verschillende locaties markten georganiseerd. De gemeente geeft vergunningen af voor het organiseren van de markt of voor het aanbieden van standplaatsen. De kosten die met de vergunningaanvraag en faciliteiten zoals stroomvoorzieningen gemoeid zijn, worden (deels) bij de afnemers van standplaatsen in rekening gebracht.

Wettelijke basis

Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet is het voor gemeenten mogelijk marktgeden te innen. Jaarlijks worden de marktgeden vastgesteld via het aannemen van de Verordening marktged.

Beleidslijn tarief

Het uitgangspunt voor de tarieven zijn de begrote kosten voor het aanbieden van diensten inzake het organiseren en faciliteren van markten. Conform de Gemeentewet geldt voor alle tarieven dat deze op begrotingsbasis maximaal 100% kostendeckend zijn.

In Noordoostpolder is het streven naar kostendeckende marktgeden losgelaten. De gemeente wil de markt behouden en marktondernemers stimuleren om een standplaats te blijven afnemen. Kostendeckende marktgeden zouden leiden tot fors hogere tarieven en dat zal ten koste gaan van de aantrekkelijkheid van een marktstandplaats.

Tarieven 2017

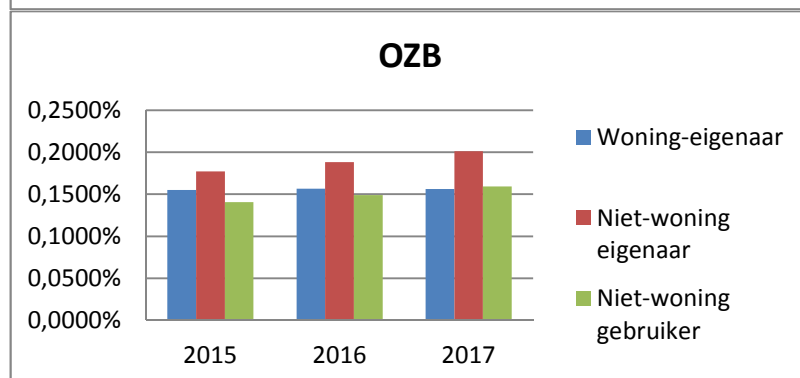
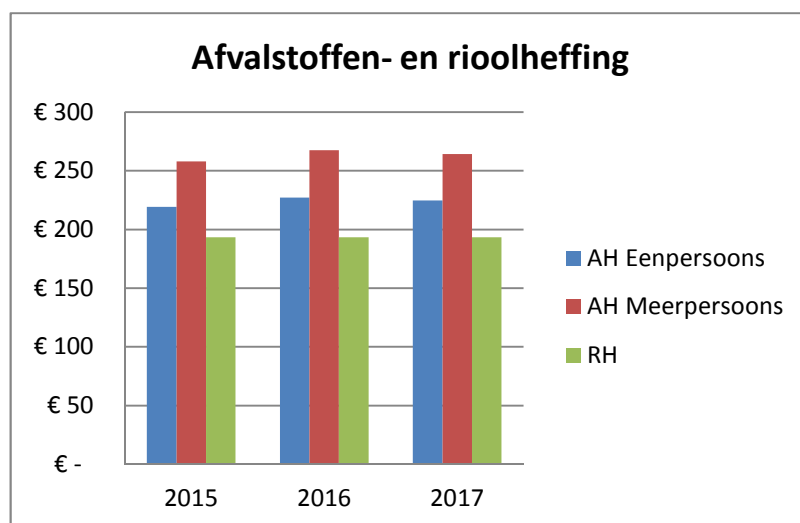
Vanwege de leesbaarheid van de nota staan de tarieven ten aanzien van marktgeden niet allemaal weergegeven. Wel wordt inzicht gegeven in de totale opbrengstraming.

Totale opbrengstraming 2017: € 26.760,-

4 Lokale lastendruk

De lokale lasten worden gevormd door de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de lokale lasten in de afgelopen jaren opgenomen. Het betreft de jaren 2015, 2016 en het komende jaar 2017.

Belastingsoort	2015	2016	2017
Afvalstoffenheffing <ul style="list-style-type: none"> Eenpersoonshuishouden Meerpersoonshuishouden 	€ 219,30 € 258,-	€ 227,28 € 267,48	€ 224,64 € 264,24
Rioolheffing <ul style="list-style-type: none"> Een- en meerpersoonshuishouden 	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44
OZB <ul style="list-style-type: none"> Woning eigenaar Niet-woning eigenaar Niet-woning gebruiker 	0,1551% 0,1774% 0,1405%	0,1565% 0,1883% 0,1491%	0,1533% 0,1974% 0,1563%

Via twee rekenvoorbeelden wordt de ontwikkeling van de lokale lasten in euro's geschetst in de situatie van een meerpersoonshuishouden in een eigen woning (voorbeeld 1) en een eenpersoonshuishouden in een huurwoning (voorbeeld 2).

Voorbeeld 1: meerpersoonshuishouden en eigen woning

Belastingsoort	2015	2016	2017
Afvalstoffenheffing	€ 258,-	€ 267,48	€ 264,24
Rioolheffing	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44
OZB*	€ 252,81	€ 256,66	€ 256,01
TOTAAL	€ 704,25	€ 717,58	€ 713,69

* Om de OZB te kunnen vergelijken is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waardes in Noordoostpolder in de jaren 2015 (€ 163.000,-), 2016 (€ 164.000,-) en 2017 (€ 167.000,-).

Voorbeeld 2: eenpersoonshuishouden en huurwoning

Belastingsoort	2015	2016	2017
Afvalstoffenheffing	€ 219,30	€ 227,28	€ 224,64
Rioolheffing	€ 193,44	€ 193,44	€ 193,44
TOTAAL	€ 412,74	€ 420,72	€ 418,08

De lokale lastendruk wordt jaarlijks vergeleken met de lastendruk in omliggende gemeenten. In de paragraaf gemeentelijke heffingen van de jaarrekening wordt een overzicht opgenomen van de tarieven van andere gemeenten. De stand van de gemeenten op de COELO-ranglijst, de lijst van goedkoopste tot duurste gemeenten qua lokale lasten, is een onderdeel van dit overzicht.

5 Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten hebben op basis van de artikel 255 van de Gemeentewet de mogelijkheid om belastingen (deels) kwijt te schelden. Voor retributies is dit niet mogelijk. In Noordoostpolder wordt kwijtschelding verleend voor de belastingen die gezamenlijk de lokale lasten vormen:

- OZB
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing.

Beleidslijn

Niet elke inwoner komt in aanmerking voor kwijtschelding. De gemeente is bij het verlenen van kwijtschelding gebonden aan beleidsregels die in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zijn vastgelegd. Zo heeft de regeling als norm dat alleen inwoners met bestaanskosten van 90% van de bijstandsnorm in aanmerking komen voor kwijtschelding.

In Noordoostpolder wordt met een kwijtscheldingsnorm van 100% ruimhartig uitvoering aan de regeling gegeven. Dat blijkt uit de keuze van de gemeente om de netto kosten van kinderopvang mee te nemen in het berekenen van bestaanskosten en uit de aansluiting op de AOW-norm bij kwijtscheldingsverzoeken door inwoners van 65 jaar of ouder. Deze norm ligt hoger dan de norm van het Rijk. Hierdoor komen in Noordoostpolder meer ouderen in aanmerking voor kwijtschelding.

Het streven is een voor de burgers zo eenvoudig mogelijke uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid. Dit betekent onder andere:

- Automatische kwijtschelding voor degenen aan wie reeds eenmaal kwijtschelding is verleend en in de uitkeringsadministratie van de gemeente bekend zijn of een AOW-uitkering ontvangen;
- Het actief benaderen van belastingschuldigen die het vorige jaar kwijtschelding hebben ontvangen, maar niet voor automatische kwijtschelding in aanmerking komen.

Kwijtschelding 2017

Voor het belastingjaar 2017 doen zich ten aanzien van het kwijtscheldingsbeleid geen noemenswaardige wijzigingen voor. Het aantal verzoeken om kwijtschelding is in 2016 licht gestegen. Uit onderzoek blijkt dat ondanks de aantrekkende economie de financiële problemen van de burgers nog niet afnemen. Vanwege het economisch herstel en het aantrekken van de woningmarkt is de verwachting dat het aantal kwijtscheldingsverzoeken de komende jaren niet verder zal stijgen.

Voor 2017 is het aantal kwijtscheldingsverzoeken geschat op 1.400. Niet alle verzoeken worden toegewezen. De inschatting is dat ongeveer 200 verzoeken worden afgewezen. Het verloop van de kosten van het kwijtscheldingsbeleid in de afgelopen jaren is als volgt:

Belastingsoort	2014	2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Afvalstoffenheffing	€ 266.511	€ 285.484	€ 280.000	€ 280.000
Rioolheffing	€ 210.533	€ 226.551	€ 220.000	€ 220.000
OZB	€ 8.346	€ 8.486	€ 11.000	€ 11.000